

Історія кафедри педіатрії №2

Одеського національного медичного університету

Першою клінічною базою кафедри педіатрії №2 Одеського Національного Медичного Університету стала Дитяча дорожня лікарня (більш відома як лікарня «Червоний Хрест»), розташована на Люстдорфській дорозі 1, де в 1978 році була організована кафедра дитячих хвороб Факультету удосконалення лікарів.

Очолила кафедру професор, доктор медичних наук **Ганна Микитівна Гончарук**, учениця професора Аркадія Івановича Скроцького і доцента Наталії Григорівни Стьопіної. А.Н. Гончарук закінчила ОМІ в 1949 році. З 1949 по 1952 рік - клінічний ординатор кафедри педіатрії ОМІ. З 1952 року - асистент кафедри інфекційних хвороб дитячого віку. З 1959 року - доцент кафедри педіатрії ОМІ. З 1971 по 1978 рік - професор кафедри педіатрії педіатричного факультету. З 1978 року очолювала знову організовану кафедру педіатрії №1 факультету удосконалення лікарів.

Професор Ганна Микитична Гончарук

З 1978 по 1992 рік - завідувач кафедри педіатрії №1 факультету удосконалення лікарів. А.Н. Гончарук - автор понад 100 наукових праць, в тому числі двох монографій. Основні напрямки наукової діяльності - особливості перебігу та лікування гепатиту у дітей, діагностика та лікування серцево-

судинних захворювань, важливі аспекти профілактичної медицини, раціональне вигодовування немовлят, боротьба з гіпогалактією, фізіопрофілактики в педіатрії.

З 1992 по 2014 р кафедру дитячих хвороб факультету удосконалення лікарів, в подальшому реорганізовану в кафедру педіатрії № 2 Одеського національного медичного університету, очолював професор **Зубаренко Олександр Всеволодович**.

Олександр Всеволодович народився 19 березня 1951 році в Хабаровську, в третьому поколінні сім'ї лікарів. У 1958 році сім'я Зубаренко переїжджає до Одеси. У 1974 році Олександр Всеволодович з відзнакою закінчує Одеський медичний інститут імені М.І. Пирогова і вибирає своєю професією педіатрію. Важливим етапом в становленні майбутнього лікаря і вченого стає навчання в клінічній ординатурі, а в подальшому в аспірантурі на кафедрі педіатрії, очолюваної академіком Борисом Яковичем Резником. Підсумком плідної діяльності цього періоду стала успішно захищена в Москві кандидатська дисертація, присвячена проблемам дитячої гематології. Глибока захопленість досліджуваням напрямком педіатрії реалізувалася наукових монографій «Практична гематологія дитячого віку», що користується незмінним успіхом у нашій країні і за кордоном.

Професор Олександр Всеволодович Зубаренко

О. В. Зубаренко займається проблемою гіпоксії і перекисного окислення ліпідів при патології дихальної системи і паралельно вивченням новітнього напрямку - липосомальної терапії. Результати інтенсивної наукової діяльності

знайшли відображення в докторській дисертації на тему: «Гіпоксичний синдром при бронхолегеневих захворюваннях у дітей і його корекція із застосуванням фосфатіділхолінових ліпосом».

Сфера його наукових інтересів дуже широка і охоплює різноманітні актуальні аспекти педіатрії. Олександр Всеволодович створює школу педіатрії, що займається проблемами реабілітації дітей з різною соматичною патологією. Під керівництвом О.В. Зубаренко захищені більше 20 кандидатських і 2 докторських дисертацій. Відображенням плідної наукової діяльності є понад 500 наукових праць, в тому числі 16 монографій.

Широкий спектр досліджуваних напрямків, незмінна наукова інтуїція, наполегливість і високий рівень досліджень відрізняють Олександра Всеволодовича Зубаренко і його наукову школу.

Протягом багатьох років професор О.В. Зубаренко був головою спеціалізованої вченої ради по захисту докторських дисертацій за спеціальностями «Педіатрія, акушерство та гінекологія», «медична генетика».

За видатні заслуги професор О. В. Зубаренко удостоєний почесних звань «Заслужений діяч науки і техніки України», «Відмінник охорони здоров'я», нагороджений срібною медаллю ВДНГ, медаллю Н.І. Пирогова, нагрудним знаком «За заслуги в гуманній діяльності», Почесним знаком Червоного Хреста. Ім'я професора О.В. Зубаренко внесено в книгу «Видатні вчені Одеси».

З 2014 року кафедру педіатрії №2 ОНМедУ очолює доктор медичних наук, професор **Стоєва Тетяна Вікторівна**.

Т. В. Стоєва в 1997 році з відзнакою закінчила ОДМУ, отримала диплом лікаря за фахом «Педіатрія». У 1998 році захистила наукову роботу і отримала звання магістра медицини. З 1998 по 2001 рік навчалася в аспірантурі на кафедрі факультетської педіатрії ОДМУ. Після закінчення аспірантури в 2002 році захистила дисертаційну роботу з присвоєнням наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю «Курортологія і фізіотерапія». Далі працювала асистентом кафедри факультетської педіатрії ОДМУ. З 2006 - доцент кафедри педіатрії №2 ОНМедУ. У 2012 році захистила дисертаційну роботу і отримала вчений ступінь доктора медичних наук за спеціальністю «Педіатрія».

Стоєва Т.В. є вихованкою і продовжувачем наукової медичної школи професора Олександра Зубаренко.

У сфері її наукових інтересів - дитяча нефрологія, алергологія, пульмонологія, нутрициологія і реабілітологія.

Професор Тетяна Вікторівна Стоева

Професор Т.В. Стоева є автором понад 200 наукових праць, співавтором монографій і навчальних посібників з педіатрії, зокрема «Респіраторні алергози у дітей», «Профілактична педіатрія», «Кардіологія і нефрологія дитячого віку», «Гастроентерологія дитячого віку» а також розробником патентів на винаходи, раціоналізаторських пропозицій, інформаційних листів і методичних рекомендацій МОЗ України. Під керівництвом професора Стоев Т.В. підготовлено до захисту і успішно захищено 4 магістерські роботи та 5 кандидатських дисертацій.

Професор Т.В. Стоева багато часу приділяє лікувальній роботі, консультує пацієнтів на клінічних базах кафедри, має вищу кваліфікаційну категорію по педіатрії, член Одеської обласної асоціації педіатрів і неонатологів.

Регулярно бере участь і виступає з доповідями на науково-практичних конференціях, конгресах і з'їздах національного та міжнародного рівня. Є членом університетської проблемної комісії "Здоров'я матері та дитини. Спадкові хвороби" і вченим секретарем спеціалізованої вченої ради Д 41.600.02 при ОНМедУ.

Сьогодні Клінічні бази кафедри розташовані в міських дитячих медичних установах різного рівня. Це дитячі лікарні та поліклініки, будинок дитини, дитячі санаторії, а також дитячий оздоровчий табір. Таке широке представництво дозволяє кафедрі активно брати участь в питаннях практичної охорони здоров'я, надавати консультативну та методичну допомогу, впроваджувати результати науково-дослідної роботи, а також повноцінно здійснювати навчальний процес на базах дитячих медичних установ, демонструючи

студентам всю структуру педіатричної служби, і дає можливість майбутнім лікарям визначитися з подальшим вибором професійної діяльності.

Опорною базою кафедри педіатрії №2 Одеського національного медичного університету в даний час є **Міська дитяча багатопрофільна клінічна лікарня №2 (МДЛ №2)**, розташована на Дачі Ковалевського.

На превеликий жаль, за рішенням місцевої влади, Дитяча дорожня лікарня (знаменитий Червоний Хрест) з 2017 більш не є ні базою кафедри, ні дитячим медичним закладом.

МДЛ №2 - педіатрична клініка, розташована в мальовничій природній місцевості на березі Чорного моря. Лікарня працює з грудня 2005 року, з 2006 року її очолює Рижикова Т.І. - прекрасний клініцист і організатор. Відмінні умови, спеціально обладнані палати, високі стандарти діагностики і терапії забезпечують як комфортне перебування дітей і батьків, так і якісне лікування. Співробітники кафедри педіатрії надають

консультативну допомогу, курируючи все відділення стаціонару

На базі клініки працюють 2 професори, 5 доцентів і асистенти кафедри педіатрії №2. Важливим аспектом співпраці є впровадження інноваційних технологій діагностики та лікування відповідно до Національних та Європейських протоколів і стандартів.

З 90-х років минулого століття, однією з баз кафедри педіатрії №2 є ДЗ Український медичний Центр реабілітації матері і дитини МОЗ України, який розташовується в самому серці «старої, доброї» Одеси на вузькій вулиці під назвою Маріїнська, і оточений двома бульварами: Французьким і італійським. Цими назвами говорить сама історія Одеси, нагадуючи нам, нащадкам, про виникнення портового міста, про людей, які відіграли

не останню роль в її створенні...

Амбулаторія будувалася на гроші німецької Лютеранської громади м.Одеси, що відбилося на архітектурному стилі. Красива будівля, у вигляді

старовинного замку з псевдобашенками і загостреними вікнами, вибудоване в популярному тоді неоготичному стилі, навіть до цього дня не втратило своєї витонченості. Будинок було споруджено, як госпіталь Товариства Касперівської сестер милосердя Червоного хреста, в 1893 році. До його створення доклали руку Олександр Бернардацці - найбільший архітектор тієї епохи, і Семен Ландесман - в той час початківець - зодчий, що згодом проявив себе як один з найоригінальніших майстрів. Цікаво, що за всю складну історію міста, при частій зміні влади і господарів, ця будівля завжди використовували для надання гуманної допомоги людям. За радянських часів і до 2002 року тут знаходилася Одеська дитяча басейнова лікарня на водному транспорті, де лікувалися діти моряків.

Фото 1904г

Змінилися часи, і багато в чому переглянуті оцінки тих чи інших історичних особистостей і подій. Але стоїть в Одесі, обрамлений зеленими бульварами, центр реабілітації дітей, а найбільш цінним придбанням якого є люди, що працюють в ньому, під керівництвом Аванесова Юрія Макаровича і Ларіонова Олександра Петровича.

ДЗ Український медичний Центр реабілітації матері і дитини МОЗ України

Український дитячий центр «Молода гвардія» - колишній радянський піонерський табір, один з найбільших дитячих центрів в Україні. Програма роботи з дітьми передбачає оздоровчі та розвиваючі заходи для зміцнення як фізичного, так і психологічного стану, які здійснюють досвідчені лікарі, психологи, педагоги в тісній співпраці з співробітниками кафедри педіатрії №2.

1924 г. - відкрився один з перших в Україні і перший в Одесі піонертанібр-наметове містечко "Комуна юних піонерів у Лузанівці". 1928 г. - на базі "Комуни" відкрито дитячий санаторій Центрального комітету допомоги дітям. Корпуси піонерського табору "Український Артек" побудував в 1930-х архітектор Д.М. Ліхтеншпульт. 1935 г. - перетворений в республіканський дитячий санаторій "Український Артек". 1941 р з 4 серпня по 16 жовтня - на території оздоровниці розташовувався штаб 1-го полку морської піхоти під командуванням полковника Я.І. Осипова. 1945 г. - на території піонертанібра тимчасово розміщений літній табір Одеської військово-повітряної школи ВПС СРСР. Але вже у 1946 г. - піонерський табір відновлює роботу.

«Молода гвардія» (1924 — 1956) - джерело: <http://viknaodessa.od.ua/old-photo/?molodaya-gvardiya>

Співпраця кафедри педіатрії №2 з КУ «Міський спеціалізований Будинок дитини №1» давня, офіційно ж базою кафедри Будинок дитини став в 2017 році. Багато років цією установою керує Карташова Валентина Олександрівна - відмінний клініцист і організатор, небайдужий і захоплений своєю справою фахівець.

Будинок дитини №1 був створений в 1944 році і спочатку знаходився в Куликівському провулку, потім був переведений в Ванний провулок, а з 1972 року - в Монастирський провулок. Це одна з небагатьох установ країни, яка фінансується з міського бюджету, що дозволило в 2016 році відкрити тут відділення паліативної допомоги та Центр ранньої медико-соціальної реабілітації. Новий статус дозволив надавати висококваліфіковану допомогу і дороге сертифіковане харчування дітям з важкими формами інвалідності, а також продовжити для таких дітей граничний вік перебування.

- Студенти 6 курсу проводять дитяче свято для дітей

Також багато років тісно співпрацюють колективи кафедри педіатрії №2 та Дитячого пульмонологічного санаторію «Зелена Гірка», куди приїжджають діти з захворюваннями органів дихання і постраждалі в результаті аварії на Чорнобильській АЕС. Це цілорічна діюча здравниця, повітря тут настояне на травах, хвої, акаціях, каштанах і запаху моря. Це, образно кажучи, другі легені.

Співробітники здравниці кажуть, що у дітей, які приїжджають сюди з року в рік, чудові результати.

Співробітники кафедри, під керівництвом професора Стоєвої Т.В, надають консультативну та методичну допомогу, а отримані результати наукових досліджень впроваджуються в практику всіх вищеназваних баз.